

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษา:

บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

Community Participation in Solving Drug Problems Case Study:

Ban Kham Phai Nuea, Kham Phai Subdistrict, Thai Charoen District, Yasothon Province

อุทัย ศรีมาเมือง

ณัฏฐธิดา นัยจิต

จิรัชยา ทาระขจัด

สันทนีย์ จารุเนตร

สุนันท์ สีสี่

เกรียงไกร บุญประจง

จันทร์เพ็ญ สิมภู

สนุก สิงห์มาตร

วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Authai Srimamueang

Natthathida Naijit

Jiratchaya Tarakajad

Santaneey Jarunet

Sunwanan Seedee

Kreangkrai Boonprachong

Chanphan Sichompoo

Sanook Singmart

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Roiet Buddhist College

Email: jrcom6746@gmail.com

วันที่รับบทความ: 26 ธันวาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 9 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 12 กุมภาพันธ์ 2567

Received: December 26, 2023; Revised: February 9, 2024; Accepted: February 12, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดบ้านคำไผ่เหนือ ที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพที่ต่างกัน และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนบ้านคำไผ่เหนือ จำนวน 241 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบแบบทางเดียว (t-test) สถิติทดสอบแบบหลายทาง (one-way ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดบ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

รายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันไม่มีความแตกต่างกันแต่ประการใด ส่วนข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยนั้นพบว่า 1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ บุคคลที่รับรู้อันดับแรกคือบุคคลในครอบครัว ควรรับแจ้งแก่ผู้นำชุมชนวางแผนแก้ปัญหาร่วมกันต่อไป 2. ผู้นำชุมชนควรจัดการหารือภายในชุมชนระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชนภายในชุมชน 3. การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหายา ผู้นำชุมชนต้องควรจะมีการระดมความคิดและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของตน 4. การร่วมตัดสินใจผู้นำชุมชนควรจะมีการตัดสินใจในการเลือกสรรวิธีการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ชัดเจนและเป็นธรรมที่สุด และ 5. การประเมินผลความสำเร็จผู้นำชุมชนควรจะมีการประเมินผลการแก้ไขปัญหายาเสพติดและติดตามผลการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; ชุมชน; การแก้ไขปัญหายาเสพติด

Abstract

The objectives of this research are 1) to study community participation in solving the drug problem in Ban Kham Phai Nuea, Kham Phai Subdistrict, Thai Charoen District, Yasothon Province 2) to compare community participation in solving the problem. Drugs in Ban Kham Phai Nuea with different genders, ages, education, and occupations, and 3. To suggest ways to solve the drug problem in Ban Kham Phai Nuea. The sample group used in this research was 241 people living in the Ban Kham Phai Nuea community area. The tool used in the research was a questionnaire. Analyze data Including percentage, mean, standard deviation, t-test statistics, one-way ANOVA statistics and content analysis (Content Analysis). The research results found that Community participation in solving the drug problem in Ban Kham Phai Nuea, Kham Phai Subdistrict, Thai Charoen District, Yasothon Province is overall at a high level. When considering each aspect, it was found that participation was at a high level in every aspect. Comparative results of community participation in solving drug problems Ban Kham Phai Nuea is classified by gender, age, and educational level. And different occupations are not different in any way. As for the suggestions obtained from the research, it was found that: 1. Participation in awareness The first person to know is the family member. Should urgently notify community leaders and plan to solve problems together. 2. Community leaders should organize discussions within the community between community leaders and people within

the community. 3. Proposing solutions to problems. Community leaders must brainstorm ideas and suggestions to solve the drug problem in their community. 4. Participation in decision-making. Community leaders should have the decision to choose the clearest and fairest way to solve the drug problem. and 5. Evaluation of success: Community leaders should evaluate the results of drug problem solving and regularly follow up on the results of drug problem solving.

Keywords: Participation; Community; Solving the drug problem

บทนำ

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับภาครัฐเองมีแนวทางที่มุ่งพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ ของคนในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน และสังคมตามมาอย่างมากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความยากจน ปัญหาสภาพแวดล้อม ปัญหาเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหายาเสพติด (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2555 : 2) ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยที่ขยายขอบเขตและความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านการผลิต การค้า และการลำเลียง รวมไปถึงการแพร่ระบาดของตัวยา ที่ก่อให้เกิดปัญหาความเสียหายทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการบริหารประเทศ เช่น การก่อคดีอาชญากรรม การเกิดอุบัติเหตุ อันมีสาเหตุมาจากผู้ขับขี่รถยนต์ที่ใช้สารเสพติดการนำรายได้จากการค้ายาเสพติด ไปใช้ในกระบวนการเข้าสู่การเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการบำบัดผู้ติดยาเสพติด นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการดำเนินงานเพื่อป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพให้ดีเท่าที่ควร (สำนักงานประสานงานและสนับสนุนภาคประชาชน, 2548 : 42) ปัจจุบันรัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาเสพติดอย่างมาก จะเห็นได้จากนโยบายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีทั้งประกาศสงครามกับยาเสพติดโดยใช้พลังแผ่นดิน (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554 : 8) อย่างไรก็ตามการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด จะต้องดำเนินการหามาตรการที่เหมาะสม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้ถูกกับสถานการณ์ปัญหา เนื่องจากในชุมชนจะมีบุคคลที่สัมพันธ์กับปัญหายาเสพติดอยู่ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ติดยาเสพติด กลุ่มเสี่ยง (เด็ก และเยาวชน) และกลุ่มประชาชนทั่วไปในชุมชนที่ยังไม่มีปัญหายาเสพติด ซึ่งบุคคลทั้ง 4 กลุ่ม จะมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นเครือข่าย ดังนั้น การดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดจะเป็นไปในรูปแบบหนึ่งไม่ได้ กล่าวคือ ควรมีการดำเนินการทั้ง 3 รูปแบบ ควบคู่กันทั้งรูปแบบด้านการป้องกันหรือเฝ้าระวัง การบำบัดรักษา และการ

ปราบปราม ซึ่งการเฝ้าระวัง และติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ถือเป็นบทบาทหน้าที่หนึ่งของภาครัฐ ผลที่ได้จากการเฝ้าระวัง และติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหว ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลสถิติ การจัดทำระบบ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ ซึ่งมักพบว่าข้อมูลสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ และรายงานผลเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นไปตามสภาพจริงชุมชน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคประชาชน หรือคนในชุมชนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลผู้เสพหรือผู้ขายยาเสพติดในพื้นที่ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ, 2559) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมู่บ้าน และชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด

จากปัญหาที่พบผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด บ้านคำฝ้ายเหนือ ตำบลคำฝ้าย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดบ้านคำฝ้ายเหนือ และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดบ้านคำฝ้ายเหนือ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาและปรับปรุงชุมชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นผลต่อการเจริญเติบโตที่มั่นคงและยั่งยืนแก่ประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดบ้านคำฝ้ายเหนือ ตำบลคำฝ้าย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดบ้านคำฝ้ายเหนือ ตำบลคำฝ้าย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดบ้านคำฝ้ายเหนือ ตำบลคำฝ้าย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

1. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC: United Nations Office on Drugs and Crime) พบผู้ขายยาเสพติดทั่วโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2562 ทั่วโลกมีผู้ขายยาเสพติดประมาณ 275 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ของประชากรโลก โดยคาดการณ์ว่าในปีพ.ศ. 2573 จะมีผู้ขายยาเสพติดประมาณ 299 ล้านคน

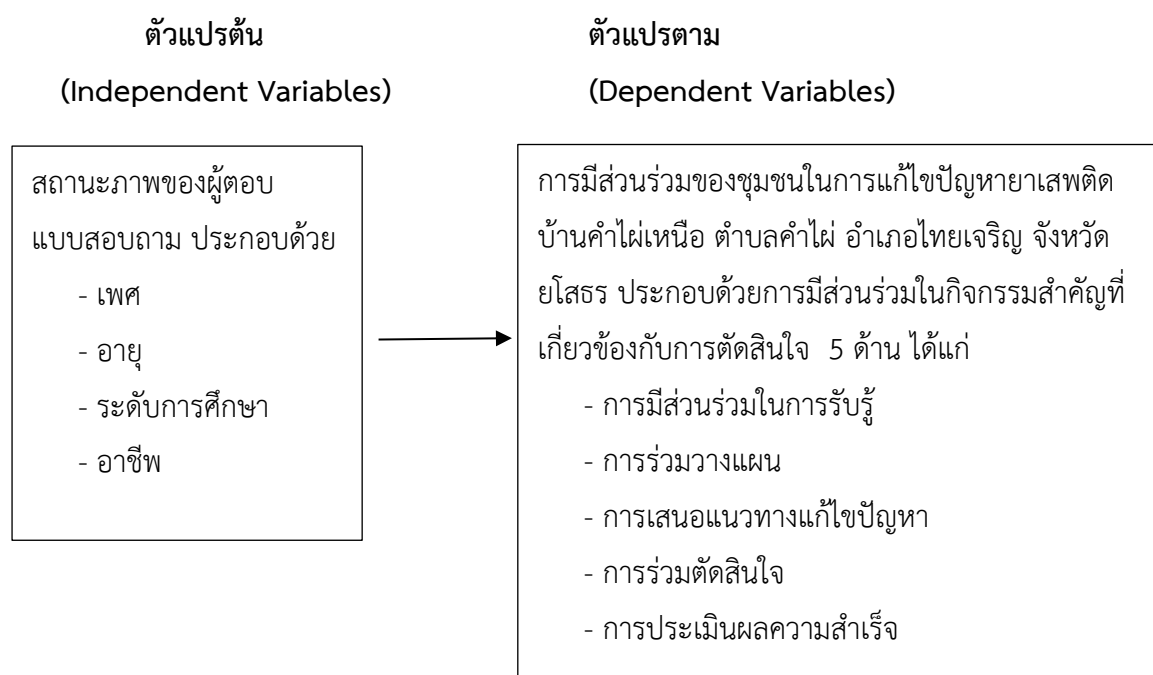
สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยก็ยังไม่ลดระดับความรุนแรงลงอันเป็นผลมาจากการขยายตัวของการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำในช่วงหลายปีที่ผ่านมา กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดยังมีการลักลอบนำยาเสพติดจำนวนมากเข้ามายัง ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีการจับกุมยาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ (ยาบ้าและยาไอซ์) การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยมีแนวโน้มที่แพร่ระบาดมากขึ้นตามการขับเคลื่อนของอุปทานของการผลิตยาเสพติดนอกประเทศ จากปริมาณยาเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้าเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ยาเสพติดกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ และด้วยกลยุทธ์การค้าของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ทำให้ยาเสพติดมีราคาที่ถูกลง ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการใช้ยาเสพติดในประเทศ ผู้เสพยาใหม่จะเข้าสู่วงจรยาเสพติดมากขึ้น อีกทั้งมีการแสวงประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการค้ายาเสพติด การติดต่อสื่อสาร การเงิน และการขนส่ง ส่งผลให้ผู้เสพยาเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้นด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารการค้ายาเสพติดในปัจจุบัน นอกจากการค้ายาเสพติดแบบทั่วไปแล้ว ยังพบว่ากลุ่มผู้ค้ายาเสพติดใช้ช่องทางออนไลน์ควบคู่กับการส่งยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์ในการกระจายยาเสพติดไปสู่กลุ่มผู้เสพมากขึ้น เช่น Line Twitter Facebook Instagram ฯลฯ โดยเฉพาะช่องทาง Twitter เป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมสูงสุดในการซื้อขาย ที่เด็กและเยาวชนใช้ในการซื้อขายยาเสพติดเกือบทุกชนิดอย่างแพร่หลาย มีช่องทางการส่งยาเสพติดให้เลือกที่หลากหลาย เช่น นักร้องส่งผ่านไปรษณีย์ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เป็นธุรกิจโลจิสติกส์ ทำให้การขนส่งมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ข้อมูลจากระบบการบำบัดรักษายาเสพติด (บสต.) ปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ของกระทรวงสาธารณสุข มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติด 155,500 ราย (ปีงบประมาณพ.ศ. 2563 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติด 212,646 ราย) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 89.66 เมื่อพิจารณาอายุของผู้เข้าบำบัดทั้งหมด ส่วนใหญ่กลุ่มอายุ 25-29 ปี (ร้อยละ 18.24) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 20-24 ปี (ร้อยละ 17.01) กลุ่มอายุ 30-34 ปี (ร้อยละ 15.29) และกลุ่มอายุ 35-39 ปี (ร้อยละ 13.78) ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน ผู้เข้าบำบัดรักษาส่วนใหญ่เป็นผู้เสพ (ร้อยละ 63.61) รองลงมาคือผู้ติด (ร้อยละ 31.99) และผู้ใช้ (ร้อยละ 4.40) ผู้เข้าบำบัดรักษาที่เข้าสู่ระบบจะพบสัดส่วนผู้เสพรายใหม่ ถึงร้อยละ 70.34 ไม่นับรวมผู้เสพจำนวนมากที่ยังไม่เข้าสู่ระบบการบำบัดรักษาหลบซ่อนไม่แสดงตัว ส่งผลต่ออาการทางจิตเวชจากยาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้น รัฐบาลได้ยกปัญหาเสพติดให้เป็นวาระแห่งชาติมียุทธศาสตร์ดำเนินงานทั้งเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวทาง UNGASS 2016 คือ สังคมที่ปราศจากการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิดและดำเนินการบำบัดผู้เสพยาเสพติดที่ไม่มีคดีอาญาอื่นร่วม โดยถือว่า “ผู้เสพคือผู้ป่วย ไม่ใช่อาชญากร” โดยรัฐบาลได้มีนโยบายให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดและผู้ติดยาเสพติดโดยมีการใช้กระบวนการชุมชนเป็นฐาน ในการค้นหา ชักชวน และร่วมดูแลช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และบริบทของพื้นที่ที่เหมาะสม ประกอบกับสถานการณ์ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในทุกกระบวนการ ทำให้การบำบัดฟื้นฟูบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ จำเป็น

จะต้องปรับรูปแบบการบำบัดฟื้นฟูให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ประสบกับปัญหาการระบาดของยาเสพติด พื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดมากที่สุด 3 ลำดับ คือ อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอกอนสวรรค์ และอำเภอจัตุรัส โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอกอนสวรรค์เป็นทั้งพื้นที่พักยาและจุดนัดหมายในการส่งยา ด้วยมีสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ยากต่อการจับกุม อันเป็นปัจจัยสำคัญที่เสริมให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดมากขึ้น อีกทั้งสถานการณ์ผู้ติดยาเสพติดของจังหวัดชัยภูมียังมีการใช้ยาเสพติดทั้งรายใหม่ และการกลับไปเสพซ้ำของผู้ที่ผ่านกระบวนการบำบัดเพิ่มขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยร่วมกับชุมชนมีแนวคิดที่จะพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและรักษายาเสพติด อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย ที่เชื่อมโยงมิติทางด้านผู้ป่วยยาเสพติด ครอบครัวของผู้ป่วยยาเสพติดและคนในชุมชนให้ผู้ป่วยยาเสพติดเข้าถึงบริการเพิ่มขึ้น สามารถป้องกัน และรักษายาเสพติด อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิได้อย่างเหมาะสมต่อไป (นิภาวรรณ ตติยนันทพร, พ.บ., 2565 : 3) ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันปรากฏว่า มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดจำนวนมากในทุกพื้นที่ของประเทศไทย และชุมชนเป็นภัยร้ายแรงในสังคมไทยมายาวนานโดยมีรูปแบบการแพร่กระจายที่หลากหลายมากขึ้นซึ่งปรากฏว่าในกลุ่มเยาวชนที่มีโอกาสติดยาเสพติดมากกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากความอยากรู้อยากลองรวมทั้งประชาชนทั่วไปในกลุ่มผู้ที่ว่างงาน อีกทั้งมีปัจจัยจากสภาพแวดล้อม สังคม หรือค่านิยมต่าง ๆ ที่เป็นแรงผลักดันประกอบกับสถานการณ์มูลค่ายาเสพติดที่ลดลง ส่งผลให้หาซื้อยาเสพติดประเภทต่าง ๆ ได้ง่าย และก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ปัญหาสุขภาพจิตของผู้เสพ รวมถึงผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศโดยรวม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผน ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปีให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหายาเสพติดดังที่ ศิริรินทร์ยา สิริธัช (2561) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กล่าวว่า “ปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องที่รัฐบาลให้ความสำคัญจัดเป็นวาระเร่งด่วน ในปี 2561 การดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลภายใต้กลไกการกระจายอำนาจของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) มีนโยบายการทำงานที่ชัดเจน ทั้งด้าน ความร่วมมือระหว่างประเทศเชิงรุก ด้านการปราบปรามยาเสพติด ด้านการบำบัดรักษายาเสพติด ด้านการป้องกันยาเสพติด และมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วนของสังคม ส่งผลให้จำนวนหมู่บ้านและชุมชนที่ไม่มีปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานสะท้อนให้เห็นได้ด้วยผลการประเมินของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2561 พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล ร้อยละ 96.4 และมีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล ร้อยละ 95.8 แม้ว่ารัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหา

ดังกล่าวอย่างเข้มข้นทั้งในเรื่องของนโยบาย ตลอดจนถึงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด แต่ยังไม่สามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทย และจะเห็นได้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดปัตตานีมีอัตราที่สูงขึ้นจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนในชุมชนมีความเสี่ยงในการที่จะติดสารเสพติดดังนั้นที่สำคัญก็คือการจัดการดูแลเพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ในชุมชนมีความเสี่ยงในการติดยาเสพติดด้วยกระบวนการจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน สถานการณ์การติดยาเสพติดที่มีจำนวนมากขึ้นส่งผลให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ปัตตานีในปัจจุบันติดยาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งปัญหายาเสพติดในชุมชนไม่มีความเข้มแข็งก็จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสที่จะไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในพื้นที่จังหวัดปัตตานีเองจะประกอบไปด้วยสถานที่บำบัดยาเสพติดที่เป็นเอกชนและอื่น ๆ ซึ่งจะมีวิธีการและรูปแบบการจัดการที่แตกต่างกัน สิ่งที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีสถานที่บำบัดที่ใช้หลักการ ศาสนาบำบัดในการบำบัด มีการนิเทศจากผู้นำชุมชนไปสู่สมาชิกในชุมชนนำไปสู่การจัดการปัญหายาเสพติดในชุมชนส่งผลให้ปัญหายาเสพติดในชุมชนดีขึ้นจะมีระดับการติดสารเสพติดของเด็กและเยาวชนที่อยู่ที่ย้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมด หลังจากใช้วิธีการของการจัดการปัญหายาเสพติดในชุมชนอัตราผู้ติดยาเสพติดในชุมชนปัจจุบันคงเหลืออยู่ที่ร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมดด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้ชุมชนบ้านบาราเฮาะเป็นชุมชนในการศึกษาวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนดังกล่าวมีการบูรณาการในการแก้ไขปัญหายาเสพติด แต่สิ่งที่น่าสนใจสำหรับพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ชุมชนบาราเฮาะใช้หลักการฮุกุมปากัดหรือหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหายาเสพติดในชุมชน นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการให้ผู้นำชุมชนทุกภาคส่วนร่วมไปถึงสมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการพัฒนาชุมชนแก้ไขปัญหายาของชุมชนจะก่อให้เกิดความรักความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนประกอบกับการมีผู้นำเป็นพลังสำคัญที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการปัญหายาเสพติดในชุมชนประสบผลสำเร็จและเป็นการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน (ซูไมยะห์ ลาเต๊ะ และคณะ, 2565 : 2) ปัญหาหนึ่งของชุมชนที่ต้องการแก้ไขอย่างจริงจัง คือปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าที่กำลังเป็นปัญหา และเป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงของสังคมไทยเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานานที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นแม้ว่าในระยะที่ผ่านมาทุกรัฐบาลจะพยายามหาแนวทางแก้ไขปัญหายา แต่ปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดและการแพร่กระจายของยาเสพติด เช่น ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนแหล่งอบายมุขต่าง ๆ ได้แก่ สถานบริการและสถานบันเทิงต่าง ๆ ก็ยังคงมีอยู่ทั่วไป การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงที่ผ่านมาแม้ว่าจะประสบผลสำเร็จเป็นที่พึงพอใจของแต่ละองค์กรก็ตาม แต่หากพิจารณาในภาพรวมแล้ว นอกจากจะไม่มีแนวโน้มลดลงแล้วยังปรากฏว่าปัญหายาเสพติดกลับมีการขยายตัวรุนแรงมากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคม รวมถึงระบบการเมืองการปกครองที่ทำให้เกิดช่องว่างในการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้ายาเสพติดในขณะที่โครงสร้างทางครอบครัวของสังคมไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว และมีขนาดเล็กลง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันในลักษณะครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น ปัญหาจากการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ ความมั่นคงและอบอุ่นในครอบครัว

ถือเป็นด้านแรกในการคุ้มครองป้องกันภัยจากยาเสพติดให้น้อยลงพร้อมกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวได้เปลี่ยนไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดปัญหาเยาวชนและปัญหาสังคมมากยิ่งขึ้น (สำนักงานเทศบาลเมืองหนองคาย, 2557 : 38) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาว่า ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองคายได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นอย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะได้นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานในโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย อันจะนำไปสู่เทศบาลปลอดยาเสพติด ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้กับเทศบาลอื่น และองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธัญกนกกรัณฑ์ จิโรชนิธิโยธธ,สมเดช นามเกตุและ พระครูจิรธรรมธัช, 2564 : 4)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด บ้านคำฝ้ายเหนือ ตำบลคำฝ้าย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนบ้านคำฝ้ายเหนือ ตำบลคำฝ้าย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร รวม 645 คน (ที่ทำการอำเภอไทยเจริญ, 2566: ไม่มีเลขหน้า)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนบ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะโฮรี จังหวัดยะโฮร์ จำนวน 241 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ตัวแปรอิสระ (สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีการของ เรนซีสลิกเกอร์ท (Rensis Likert) คือ อยู่ในระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรตาม

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะโฮรี จังหวัดยะโฮร์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมโดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ใหญ่บ้าน บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะโฮรี จังหวัดยะโฮร์ เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล 2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามพร้อมกับแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดวันรับแบบสอบถามกลับคืน โดยผู้ศึกษาไปเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง 3. ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า มีความสมบูรณ์ จำนวน 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 4. แบบสอบถามมาตราส่วนให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545:102) มีส่วนร่วมมากที่สุดให้ 5 คะแนน มีส่วนร่วมมาก ให้ 4 คะแนน มีส่วนร่วมปานกลาง ให้ 3 คะแนน มีส่วนร่วมน้อย ให้ 2 คะแนน มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน 5. นำคะแนนที่ได้หาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตบ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะโฮรี จังหวัดยะโฮร์ โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง 2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะโฮรี จังหวัดยะโฮร์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ด้านการเสนอแนะทางแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการร่วมตัดสินใจ และด้านการประเมินผลความสำเร็จ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและโดยรวม นำเสนอในรูปแบบตาราง 3. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะโฮรี จังหวัดยะโฮร์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม

ในการรับรู้ ด้านการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการร่วมตัดสินใจ และด้านการประเมินผลความสำเร็จ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและโดยรวม จำแนกตามสถานภาพ นำเสนอในรูปแบบตาราง 4. นำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึงมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.5 หมายถึงมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึงมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึงมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1. ค่าร้อยละ 2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) 2. สถิติ t-test และค่า one-way ANOVA และ 3. ใช้สถิติวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาหยาเสฟติดบ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะเจริญ จังหวัดยโสธร ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาหยาเสฟติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะเจริญ จังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาหยาเสฟติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะเจริญ จังหวัดยโสธร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การมีส่วนร่วมในการรับรู้	4.18	0.59	มาก
การร่วมวางแผน	3.69	0.74	มาก
การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้าน	4.01	0.71	มาก
การร่วมตัดสินใจ	3.95	0.81	มาก
การประเมินผลความสำเร็จ	3.90	0.67	มาก
รวม	3.95	0.08	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาหยาเสฟติดบ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะเจริญ จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการมีส่วนร่วมในการรับรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมาคือ การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้าน ($\bar{X} = 4.01$) การร่วมตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.95$) การประเมินผลความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.90$) ส่วนการร่วมวางแผน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.69$)

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดบ้านคำไผ่เหนือ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ประชาชนเพศอายุ ระดับการศึกษา อาชีพต่างกันมีผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดบ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดยโสธร ไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ 1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ บุคคลที่รับรู้อันดับแรกคือบุคคลในครอบครัว หากมีใครคนหนึ่งครอบครัวมีการเสพยาเสพติดควรรีบเร่งแจ้งแก่ผู้นำชุมชนเพื่อวางแผนแก้ปัญหาร่วมกันต่อไป 2. การร่วมวางแผน ผู้นำชุมชนควรจัดการหารือภายในชุมชนระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชนภายในชุมชน เพื่อร่วมกันวางแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และนำไปปฏิบัติ ปรับใช้ชีวิตประจำวันต่อไป 3. การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหายา ผู้นำชุมชนต้องมีการระดมความคิดและขอข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายาเสพติดจากประชาชนในชุมชนของตนเพื่อมีการพิจารณาหาช่องทางเพื่อเลือกวิธีการหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ดีที่สุด 4. การร่วมตัดสินใจ ผู้นำชุมชนควรมีการตัดสินใจในการเลือกสรรวิธีการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ชัดเจน และเป็นธรรมที่สุด หรือจัดให้มีการประชุมเพื่อลงมติโดยมีประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหายา 5. การประเมินผลความสำเร็จ ผู้นำชุมชนควรมีการประเมินผลการแก้ไขปัญหายาเสพติด และติดตามผลการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การให้ความรู้ความเข้าใจความเป็นเจ้าของและความรู้สึกมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในพื้นที่มีมากพอสมควร ประกอบกับการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนจะเป็นตัวแทนประชาชนในการร่วมเสนอความต้องการและแก้ไขปัญหายาต่าง ๆ ของประชาชนอยู่อย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดยโสธรดังผลที่ออกมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณทิวา มุณีแนม, (2562 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหายาเสพติดในพื้นที่ไม่มีผู้จำหน่าย แต่มีผู้เสพยาเสพติดชนิดยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากที่สุดอันดับแรก คือ น้ำกระท่อม นอกจากนี้ยังพบว่าชุมชนมีผู้นำที่มีความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้เป็นอย่างดี ส่วนแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ ผู้นำชุมชนจะเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมในการจัดโครงการกิจกรรมที่ผ่านการอบรมคุณธรรม จริยธรรม การให้ความรู้ถึงโทษ พิษภัยของยาเสพติด เมื่อพิจารณาทางด้าน

พบว่า 1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก อาทิ มีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง มีส่วนร่วมในการบอกกล่าวและตักเตือนบุตรหลาน มีส่วนร่วมในการแจ้งปัญหาต่อผู้นำชุมชน เป็นต้น 2. การร่วมวางแผน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก อาทิ มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน หรือขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้านบ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาวรรณ ตติยนันทพร, พ.บ., (2565 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการป้องกันและบำบัดยาเสพติด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นเป็นระดับมาก 3. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก อาทิ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทาง วิธีคิด ในการแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้านบ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร เป็นต้น 4. การร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก อาทิ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาเสพติด บทลงโทษต่อบุตรหลานที่มีการเสพยาเสพติด เป็นต้น 5. การประเมินผลความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก อาทิ การติดตามผลการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในชุมชน มีการเสพยาเสพติดลดลงหรือไม่ ปัญหายาเสพติดภายในชุมชนลดลงหรือไม่ เป็นต้น ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร พบว่า ประชากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพที่ต่างกัน โดยรวมรายด้านมีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ไม่ต่างกัน แสดงให้เห็นว่า สถานภาพส่วนบุคคลของประชากรไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการรับรู้ของประชากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญกนกกรัษต์ จิรโชคนิธิโยธ,สมเดช นามเกตุและ พระครูจิรธรรมธัช, (2565 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของพระสงฆ์และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตลอดจนสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณทิพา มุณีแนม, (2562 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหายาเสพติดในพื้นที่ไม่มีผู้จำหน่าย แต่มีผู้เสพยาเสพติดชนิดยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูไมยะห์ ลาเต๊ะ, สุวรรณ วิเวสมิ, สุโวกะห์ มะยาซิง, อับดุลคอลิก อรรอฮีมีย, สวีส์ดี ไหลภาภรณ์, (2565:บทคัดย่อ) การจัดการปัญหายาเสพติดในชุมชน กรณีศึกษา : ชุมชนบาราเฮาะ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอ

เมือง จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษา พบว่า 1) ด้านผู้นำชุมชน มีการดำเนินงานแบบบูรณาการ 4 เสาหลักด้วยกัน คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อีหม่าม และผู้นำจิตวิญญาณในชุมชน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ บุคคลที่รับรู้อันดับแรกคือบุคคลในครอบครัว หากมีใครคนหนึ่ง ครอบครัวมีการเสพยาเสพติด ควรรีบเร่งแจ้งแก่ผู้นำชุมชนเพื่อวางแผนแก้ปัญหาร่วมกันต่อไป

1.2 การร่วมวางแผน ผู้นำชุมชนควรการจัดการหรือภายในชุมชนระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชนภายในชุมชน เพื่อร่วมกันวางแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และนำไปปฏิบัติ ปรับใช้ชีวิตประจำวันต่อไป

1.3 การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหายา ผู้นำชุมชนต้องมีการระดมความคิด และขอข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในชุมชนของตน เพื่อมีการพิจารณาในหลาย ๆ ช่องทาง เพื่อเลือกวิธีการหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ดีที่สุด

1.4 การร่วมตัดสินใจ ผู้นำชุมชนควรมีการตัดสินใจในการเลือกสรรวิธีการแก้ปัญหายาเสพติดที่ชัดเจน และเป็นธรรมที่สุด หรือจัดให้มีการประชุมเพื่อโหวตโดยมีประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหายา

1.5 การประเมินผลความสำเร็จ ผู้นำชุมชนควรมีการประเมินผลการแก้ไขปัญหายาเสพติด และติดตามผลการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดยะลา ในพื้นที่หมู่บ้านอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดยะลา ในด้านอื่น ๆ เพื่อให้ครอบคลุมถึงวิธีการทำงานอื่น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด บ้านคำไผ่เหนือ ตำบลคำไผ่ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดยะลา

เอกสารอ้างอิง

กรรณทิวา มณีแนม. (2562). แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. **บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**

ชูโมยะห์ ลาเต๊ะ และคณะ. (2565). พฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนตำบลสนามแจง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี, *วารสารร่มยุงทอง*, 1 (2), 85-102.

ที่ว่าการอำเภอไทยเจริญ. (2566). **ข้อมูลด้านประชากร**. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2566, จาก https://www.facebook.com/p/=th_TH.

เทศบาลเมืองหนองคาย. (ออนไลน์). สำนักงานเทศบาลเมืองหนองคาย. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2566, จาก <https://www.nongkhaimunicipality.go.th/activities.php?aid=20140717085634eV4sFhz>.

สุวรรณี เวาะมิ และคณะ (2563). เรื่อง การจัดการปัญหายาเสพติดในชุมชน กรณีศึกษา : ชุมชนบาราเฮา ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศิรินทรียา สิทธิชัย. (2561). **ปัญหาเสพติดเป็นเรื่องที่รัฐบาลให้ความสำคัญจัดเป็นวาระเร่งด่วนในปี 2561**. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

ณัฐเมธี สัยเวช. (2562). **สถานการณ์เมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ทั่วโลก จาก “รายงานยาเสพติดโลก 2019”**. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2566, จาก :<https://thaipublica.org/2019/06/natmaytee-006>.

ธัญกนกวิชต์ จิระโชคนิธิโยธ, สมเดช นามเกตุ, พระครูจิระธรรมธัช. (2564). แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของพระสงฆ์และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. *Journal of Modern Learning Development*, 7(1), 12-29.

นฤมล จันทร์มา. (2564 – 2565). **รายงานวิจัย พัฒนาระบบเฝ้าระวังเพื่อลดการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียน**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

นิภาวรรณ ตติยนันทพร, พ.บ. (2565). การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการป้องกันและบำบัดยาเสพติด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 16 (2).

มูลนิธิชัยพัฒนา. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่**. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับ.

ว่าที่ ร.ต.รณกฤต จิตต์ธรรม. (2563). **การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนปู่เย็น ยำคำ ยังอยู่ แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยสยาม.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.